

Upotrebe い oblika I

Prisjetimo se - い oblik koristimo uglavnom za spajanje glavnog i pomoćnih glagola ili pridjeva koji mijenjaju ili dopunjuju osnovno značenje glagola. U nastavku ćemo vidjeti nekoliko čestih primjera upotrebe i ugrubo ih objasniti.

Imperativ s なさい

Slično kao što na て oblik možemo dodati ください da bismo napravili molbu koja je zapravo blagi imperativ, na い oblik možemo dodati なさい što ga pretvara u *strogu* (ali nikako *grubu*) naredbu. Ovako će se izražavati iskusni prema manje iskusnima, na primjer roditelji prema djeci. Zadaci na ispitima također često mogu biti napisani ovim imperativom.

にんじんを ^た 食べなさい。	<i>Jedi mrkve.</i>
そと 外に 出なさい。	<i>Izadi van.</i>
つぎ ぶん 次 ^ご の文を ^{やく} クロアチア語に 訳しなさい。	<i>Prevedi sljedeću rečenicu na hrvatski.</i>

Valja zapamtiti kako se korištenjem ovog imperativa stavljamo hijerarhijski iznad onog kome je upućen. Tako je recimo u redu obratiti se profesoru koristeći て + ください, ali nije pristojno učiniti isto s い + なさい.

Izražavanje želje s たい

Dodamo li na い oblik glagola pom. pridjev たい, dobivamo značenje *želim raditi* <glagol>. S ovim oblikom postoje dvije stvari na koje valja obratiti pažnju:

- Čestica koja označava objekt glavnog glagola može biti i を i が bez razlike u značenju. Povijesno, ispravno je u ovakvim rečenicama objekt označiti sa が kao kod pridjeva すき i きらい koje smo ranije naučili, ali u zadnje se vrijeme često čuje i (po starom govoru krivo) を.
- Ovaj oblik je subjektivan - izražava našu želju i nećemo ga nikad koristiti kad govorimo o željama drugih.

アイスクリームが食べたい。	<i>Želim jesti sladoled. ✓</i>
アイスクリームを食べたい。	<i>Želim jesti sladoled. ✓</i>
たけしくんはアイスクリームが食べたい。	<i>Takeši želi jesti sladoled. ✗</i>

Kad je predikat u ovom obliku, uvijek možemo pretpostaviti subjekt わたし.

Lagano i teško s やすい i にくい

Dodavanjem navedenih pridjeva glagolu možemo izraziti da je neka radnja lagana ili teška.

このかいだんは のぼりにくい。	<i>Po ovim stepenicama se teško penjati.</i>
すしは食べやすい。	<i>Sushi je lako jesti.</i>
たけしくんの もじは よみにくい。	<i>Takešijev rukopis je teško čitati.</i>
たけしくんの もじは よみやすくない。	<i>Takešijev rukopis nije lagano čitati.</i>
先生は よみにくい もじが きらいです。	<i>Učitelj ne voli rukopis koji je teško čitati.</i>

U primjerima iznad dobro je obratiti pažnju na to da spajanjem glagola s pom. pridjevima dobivamo **pridjev**. U zadnjem primjeru vidimo da tako nastali pridjev možemo koristiti i u opisnom obliku (よみにくいもじ) što se u hrvatskom raspakira u cijelu opisnu rečenicu.

Doći i ići raditi s いく i くる

U hrvatskom jeziku svakodnevno koristimo izraze oblika *idem jesti* ili *došao sam pogledati*. U japanskom istu ideju možemo izraziti tako da na い oblik glagola dodamo česticu に i to prikvacimo na glagol 行く ili 来る. Bitno je ne zaboraviti da ove glagole ne lijepimo direktno na glavni, već im dodajemo informaciju (*što idem?*) česticom に.

えいがを 見に行く。

Idem gledati film.

あした、花子さんが あそびに来る。

Sutra će Hanako doći u posjetu¹.

たけしくんは ぎゅうにゅうを かいに 行った。

Takeši je otišao kupiti mlijeko.

WiFi を なおしに来た。

Došao sam popraviti WiFi.

Početak i kraj radnje s はじめる i おわる

Dodavanjem spomenutih glagola dobivamo značenje kakvo u hrv. imamo u izrazima *počeo sam gledati* ili *pojeo sam* (skroz).

日本語を べんきょうしはじめた。

Počeo sam učiti japanski.

すずきさんは ほそいみちを あるきはじめました。

Suzuki je krenuo hodati uskim putem.

sakeを のみおわって、かえった。

Dovršio sam (piti) sake i vratio se kući.

¹あそぶ ne znači samo igrati se već zabavljati se općenito i zato se koristi i za neformalno druženje. Rečenica ne implicira nužno da je Hanako dijete i da će se doći igrati.